

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1120

3.12.2024

Tryg Forsikring NUF

Rettshjelp

Tvist om veirett – én eller flere tvister?

Sikrede mottok et prosessvarsel 25.4.23 hvor motparten hevdet det var nødvendig med tilgang/ graving på sikredes eiendom for å utbedre og drenere veien L. I den anledning ble det vist til jordskifterettens skjønn av 29.9.22 hvor det fremgikk at sikrede måtte fjerne et gjerde som var i strid med en veirett. Foretaket avslo sikredes krav om rettshjelpdekning fordi det anså saken sikrede nå krevde rettshjelpdekning for (sak B) som en fortsettelse av tidligere tvist fra 2021 knyttet til sak A. Sikrede var uenig og hevdet sak B ikke gjaldt samme tvist som han tidligere hadde fått dekning for. Han viste til at sak A og B ikke var mellom de samme partene og ikke gjaldt samme del av sikredes eiendom. Sak A gjaldt krav om fjerning av et gjerde sikrede hadde satt opp i grensen mot L., mens sak B gjaldt krav om bruksordning lenger inn på sikredes eiendom. Sikrede hevdet sakene dreide seg om ulike sakstyper med ulikt underliggende relevant faktum. Sikrede påpekte også at det ikke forelå noen nær sammenheng mellom sakene utover at sikrede var saksøkt i begge. Foretaket fastholdt avslaget og mente det var klar årsakssammenheng mellom de faktiske forholdene kravene i sakene dreide seg om. Foretaket viste videre til at det dreide seg om samme område, om tilgang til vedlikehold av samme veistykke, og at sakene var mellom samme parter selv om det nå var flere parter på den ene siden. I tillegg hevdet foretaket den tidsmessige nærheten mellom kravene tilsa at det dreide seg om samme tvist. Nemnda kom til at saken om krav om fjerning av gjerdet som sikrede hadde satt opp i grensen mot L., og saken om bruksordning lenger inne på sikredes eiendom, måtte anses som én tvist i relasjon til rettshjelpdekningen.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om sikrede har krav på rettshjelpdekning, herunder om tvisten er en videreføring av tidligere tvist hvor dekningen er uttømt.

Sikrede tegnet i 2014 husforsikring med tilhørende rettshjelpforsikring. I rettshjelpvilkårene for avtaleperioden 6.3.21–5.3.22 sto det:

5. TILFELLER SOM KAN GI RETT TIL ERSTATNING

TVIST

Forsikringen gjelder når sikrede er part i tvist.

Forsikringen gjelder for tvist som kan føres for de alminnelige domstoler, samt tvist som kan føres for jordskifteretten.

Tvist oppstår når et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig.

Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist, hvis sikrede har vært aktiv med purringer.

En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag regnes som én tvist.

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering.

Sikredes forsikringsavtale gjeldende f.o.m. 6.3.23 hadde tilsvarende rettshjelpvilkår, men det var bl.a. inntatt følgende tillegg:

I vurderingen av om det er én tvist vektlegges blant annet følgende:

- om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum
- om det er nær sammenheng mellom kravene
- om kravene gjelder samme gjenstand, kontrakt eller tap

På vegne av sikrede ble det 8.6.23 fremsatt krav om rettshjelpdekning. Vedlagt fulgte bl.a. et prosessvarsel av 25.4.23 fra advokat R. til sikrede og et svar av 28.4.24 på vegne av sikrede hvor varslet krav ble bestridt. I prosessvarselet var det vist til at det var nødvendig med tilgang/graving på sikredes eiendom for å utbedre og drenere veien L. Det ble i den anledning vist til jordskifterettens skjønn av 29.9.22 hvor det fremgikk at sikrede måtte fjerne et gjerde som var anført å ha vært i strid med en veirett. Fra varselet hitsettes:

Du er gjort kjent med at L.. må utbedres og dreneres. Det er brukerne av vegen som vil besørge og bekoste utbedringene. [....]

For å gjenopprette og utbedre en varig veg er det nødvendig både med overflatebehandling og drenering i grunnen. Det er i den anledning nødvendig å få tilgang/grave på din eiendom (GNR ... BNR ...), i området mellom asfaltkanten og de store stenene - for både utbedring av selve vegen og for å få tilgang til å legge drenering, se vedlagte kart (gult område). Når utbedringene er ferdigstilt og dreneringen er lagt/ vil vegbanen bli asfaltert.

[....]

På vegne av ovennevnte brukere av vegen varsles du at brukerne vil anlegge sak for ..jordskifteretten.., dersom slik tillatelse ikke gis fra din side.

Det vil for jordskifteretten prinsipalt nedlegges påstand om bruksordning av vegen, jf jordskifteloven § 3-8. Jordskifteretten kan etter denne bestemmelsen fastsette regler om sambruk der det ikke foreligger sambruk fra før dersom det foreligger særlige grunner. Det anføres å foreligge særlige grunner, da vegen ikke kan utbedres siden du ikke tillater å grave/utbedre på egen grunn. Subsidiært vil det bli nedlagt påstand om at jordskifteretten fatter vedtak om å gjøre eiendomsinngrep til «bygging, utbedring, vedlikehold og drift av privat veg mot vederlag, dersom det må regnes som klart at inngrepet vil være mer til gagn enn skade», jf. veglova § 53 første ledd. For brukerne fremstår det som sikkert at inngrepet vil være både nødvendig og til gagn for å utbedre vegen slik det anføres her. Som kjent har du tinglyst adkomstrett - og vedlikeholdsplikt til din eiendom, og således formelt sett er bruker av vegen, jf. skjøte datert 10. 06. 1961. Vi kan ikke se at din eiendom påføres skade, eller ulempe overhode.

For begge tilfeller vil vi i tillegg be jordskifteretten klargjøre grensen mellom eiendommen iht. kartforretningen fra 7. mai 2008, jf. jordskifteloven § 4-2 (a).

Det fulgte av sakens dokumenter at sikrede tidligere hadde fått innvilget rettshjelpdekning i to saker knyttet til tvist som gjaldt hans eiendom. Den første saken (heretter kalt sak C), hvor det ifølge foretaket ble utbetalt rettshjelp med kr 53 641, ble beskrevet slik i brev av 8.10.14 fra sikredes advokat:

Bakgrunnen er at ..sikredes.. naboer, eierne av L..veien .., påstår å ha veirett over ..sikredes.. plen til stranden og rett til å fjerne ..sikredes.. rettsforgjengers oppsatte gjerde mellom han og nabo. [...]

Den andre saken (heretter kalt sak A) ble meldt til foretaket 6.12.21. I motpartens prosessvarsel 16.9.21 fremgikk det at tvisten gjaldt et gjerde montert i grensen mellom L ... veien 61 og L ... veien 63, som var anført å være i strid med en veirett – L. – tilknyttet L ... veien 63.

Skjønn avsagt av jordskifteretten 22.9.22 innebar at sikrede pliktet å fjerne flettverksgjerdet i grensen mellom eiendommene, idet gjerdet var ulovlig oppført. I avgjørelsen ble det også nevnt

vedrørende spørsmål om bruksrett til veigrøft, at det ikke var "avgjørende for retten om ..I og E.. har bruksrett på ..sikrede eiendom.. til veigrøft for å ta stilling til om gjerdet må fjernes. Retten er ovenfor kommet til at gjerdet må fjernes på annet grunnlag. Det er da heller ikke lagt ned påstand om bruksrett til veigrøft. Retten finner derfor ikke grunn til å gå nærmere inn på dette spørsmålet". Sikrede anket, men lagmannsretten samtykket ikke til overskjønn.

Ifølge foretaket ble det til sammen utbetalt kr 100 000 i rettshjelp ved sak A, slik at sikredes dekning iht. vilkårene var uttømt.

I anledning sikredes nye krav om rettshjelp fremsatt 8.6.23 skrev foretaket 2.8.23 til hans advokat:

Det er tidligere innvilget rettshjelp for tvist mot nabo vedrørende gangvei over din klients plen, samt gjerde. Denne saken har saksnummer [...sak C..]

Det er også innvilget rettshjelp vedrørende grenser samt krav om å fjerne gjerde. Denne saken har saksnummer [...sak A..].

Det er uklart hva tvisten nå gjelder i forhold til de tidligere sakene. Tvisten er mellom de samme parter, og gjelder samme eiendom. Også tvistetemaene synes å være de samme. For vår vurdering av saken ber vi om en nærmere redegjørelse/avklaring for hva saken nå gjelder i forhold til tidligere saker. Vi ber opplyst om alle sakene gjelder forhold ved samme vei.

Sikredes advokat svarte 10.8.23 at han ikke visste hva sak C gjaldt, at sak A gjaldt spørsmål om gjerde skulle rives eller ikke, mens det nye kravet om rettshjelp gjaldt spørsmål om bruksendring av eiendommene etter jordskifteloven (heretter kalt sak B).

Foretaket ble informert 7.9.23 om at jordskiftebegjæring ikke var sendt, men fikk tilsendt brev av 7.6.23 fra sikredes advokat til motparten hvor det sto:

Som tidligere dokumentert er det avtalt at veien skal ligge på ..I og Es... eiendom. I ditt brev av 25.04.2023 opplyser du at det er nødvendig å få tilgang/grave på ..sikredes.. eiendom i området mellom asfaltkanten og de store steinene. Dette er stikk i strid med det som ble opplyst i gjerdesaken hvor det fra ..I. og E.s. .. side ble lovet at det ikke skulle graves på ..sikredes.. side. Videre ble anførselen om hevd frafalt.

Tidligere er det fremsatt krav i hht. vegloven §53, noe som innebærer en ekspropriasjon av ..sikredes.. eiendom og utbetaling av ekspropriasjonserstatning. Krav er nå fremsatt i hht. jordskifteloven §3-8. Det er et vilkår for bruksordning at ..sikredes.. eiendom ikke skal bli påført et tap, jf. jskl §3-18. Hvis det skal tas av ..sikredes.. eiendom uten å betale ekspropriasjonserstatning vil ..sikredes.. eiendom bli påført et tap. For øvrig kan jeg ikke se at det er noe grunnlag for det fremsatte kravet.

Samme dag mottok foretaket kopi av brev av 28.8.23 fra jordskifteretten vedlagt et krav fra advokat R. på vegne av seks rekvirenter (kalt brukerne) som hadde fem eiendommer. I dette kravet mot sikrede ble det nedlagt påstand bl.a. om at rekvirentenes eiendommer skulle ha rett til å grave, drenere, anlegge grøft og vedlikeholde over sikredes eiendom på et gult område vist i et vedlagte kart, og også at de skulle ha rett til å sikre steinmuren i naturstein på sikredes eiendom i det gule området på samme kart, for å hindre utglidning. Fra kravet hitsettes:

Kravet gjelder bruksordning av veg, jf jordskifteloven § 3-8. Subsidiært gjelder kravet eiendomsinngrep til bygging, utbedring, vedlikehold og drift av privat veg etter veglova § 53. L... er privat veg.

[....]

Prinsipalt anføres det at vilkårene i jordskifteloven §§ 3-2 (utjenlig situasjon), 3-3 (er tjenlig eiendomsforhold) og § 3-18 (nytteverdi) er oppfylt for så vidt gjelder bruksordning etter jordskifteloven § 3-8 og saken blir å fremme for ...jordskifteretten... Subsidiært kommer veglova § 53 til anvendelse

2. FAKTUM

[.....]

..I. og E.. fremmet krav om gjerdeskjønn mot ..sikrede.. den 31. januar 2023. Kravet ble fremmet for å få fjernet et ca. 50 meter langt flettverksgjerde i eiendomsgrensen mellom [....]. Gjerdet ble satt opp av

..sikrede.. i august 2021. Gjerdet vanskeliggjorde trafikken i L... og forhindret og umuliggjorde grøfting i grensen mellom eiendommen. Dette har ført til at vann ikke lenger ledes i grøften, men istedenfor ledes inn på vegen (L...) og inn på ...I. og E... sin eiendom.

.. jordskifteretten.. avsa gjerdeskjønn den 22.09.2022 hvor ..sikrede.. plikter å fjerne flettverksgjerde i grensen mellom ...eiendommene... i løpet av 2 måneder. [...]

L... må utbedres. For å gjenopprette og utbedre en varig veg er det nødvendig både med overflatebehandling og drenering i grunnen. Det er i den anledning nødvendig å få tilgang/grave på ..sikrede.. sin eiendom i området mellom asfaltkanten og de store stenene - for både utbedring av selve vegen og for å få gjenopprettet grøften mot vest. Når utbedringene er ferdigstilt og dreneringen er lagt, vil vegbanen bli asfaltert.

[.....]

Gjerdeskjønnet datert 22.09.2022 kom til at det var sannsynlighet for at vegen (L...) ble anlagt med en liten grøft, eller vannrenne på vestre side av L... mot ..sikrede.. sin eiendom. Videre legger retten til grunn at, jf skjønnet side 10 og 11:

Selv om veier i prinsippet også omfatter mer enn selve veibanen, f.eks. også grøfter, så er ikke retten overbevist om at veien ble anlagt etter dette prinsippet her. Dvs. at retten ikke er overbevist om at også veigrøfta ble anlagt på gnr / (..I. og E...). Etter rettens vurdering har veien med mer eller mindre synlig grøft eller vannrenne på vestsiden, lagt på samme sted siden den ble anlagt etter skjønnet i 1961. Etter rettens vurdering har det formodningen for seg at det ble avtalt at den lille veigrøfta eller vannrenna kunne anlegges på saksøktes eiendom (..sikrede..) da veien ble anlagt. Plasseringen av den oppsatte støttemuren (store naturstein) på saksøktes eiendom (..sikrede..) tilsier en slik forståelse. En slik avtale kunne vært muntlig eller stilltiende. I alle tilfelle synes det for retten som at plasseringen av selve veibanen har vært omforent i alle år selv om veibanen gikk heft inn til eiendomsgrensa. Også dette synes avklart mellom [I og E] og [sikrede], enten ved muntlig eller stilltiende avtale.

Videre viser jeg til gjerdeskjønnet side 11. annet avsnitt:

Når det ble avtalt at veibanen kan legges helt inntil eiendomsgrensa vil en slik avtale sannsynligvis forutsatt at det ikke kunne oppføres gjerde i eiendomsgrensa. Et slikt gjerde er urimelig til ulempe for brukerne av veien. Biler vil lett kjøre inn i gjerdet. Et slikt gjerde i veikanten vil praksis innsnevre veibredden. At eier av gnr ... / ... (..sikrede..) anla støttemuren (store naturstein) og hekk tilbaketrukket fra veikanten og eiendomsgrensa støtter en slik forståelse(...).

Retten kom til at flettverksgjerdet i eiendomsgrensa mellom ..sikredes.. eiendom og ..I. og E.. sin eiendom anses som oppført i strid med inngått avtale, jf skjønnet side 12, annet avsnitt. Gjerdeskjønnet er rettskraftig.

[....]

Skjønnet fra 1961 - som retten viser til i det siterte ovenfor vedlegges som bilag 7. Skjønnet viser at veien skal anlegges med en kjørebredde på minst 3,5 meter med nødvendige grøfter for å avskjære overvann.

..Sikrede.. hevdet under gjerdeskjønnet at det aldri har vært en grøft i den 59 meter lange grensen. Dette er i strid med det jordskifteretten finner sannsynlig under gjerdeskjønnet. Veien ble anlagt på gnr .. bnr .. (..I. og E. ..) mens grøften ble anlagt på gnr .. bnr .. (..sikrede..).

Da H... overtok eiendommen etter T..., var veien med grøfter etablert. [...]

[....]

Jordskifteretten kan etter dette i nærværende sak legge til grunn at det har vært en grøft, eller vannrenne mot vest og at det i sin tid ble inngått avtale om at grøfta eller vannrennen skulle ligge på ..sikrede.. sin eiendom.

Det er ikke mulig å utbedre L... uten å komme innpå eiendommen til ..sikrede.. i det aktuelle området hvor det tidligere var grøft eller vannrenne. Videre er det helt nødvendig å gjenopprette grøfta slik at vannet dreneres bort fra L.... Jeg viser til vedlagte bilder av det aktuelle området.

[....]

..Sikrede.. sin rett til å bruke L... til sin eiendom, er med på å underbygge den avtale som retten kom til er inngått mellom eiendommen i gjerdeskjønnet. Det må da kunne legges til grunn at brukerne av L.. har en

avtalt rett til å vedlikeholde vegen med grøfter, også hvor det innebærer at vedlikeholdet berører eiendommen til ..sikrede.. i området mellom asfalkanten og støttemuren i naturstein.

3. RETTSLIG

3.1. Bruksordning - jordskifteloven § 3-8

[.....]

Rekvirenten vil prinsipalt nedlegge påstand om bruksordning av vegen, jf. jordskifteloven § 3-8.

Jordskifteretten kan etter denne bestemmelsen fastsette regler om sambruk der det ikke foreligger sambruk fra før dersom det foreligger særlige grunner. Det vises til lovens forarbeider hvor det fremgår at bestemmelsen gjerne gjelder jakt, fiske og bruk av vegar:

[....]

Vilkåret "særlige grunner" innebærer at det bør være mer enn "alminnelige grunner" for å tvinge flere eiendommer inn i et bruksfellesskap. [.....]

[....]

3.2. Veglova § 53

Subsidiært vil det bli nedlagt påstand om at jordskifteretten fatter vedtak om å gjøre eiendomsinngrep til "bygging, utbedring, vedlikehold og drift av privat veg mot vederlag, dersom det må regnes som klart at inngrepet vil være mer til gagn enn skade", jf. veglova § 53 første ledd.

[....]

Foretaket avsto 25.10.23 sikredes krav om rettshjelp i sak B fordi den var å anse som fortsettelse av tidligere sak, og det derfor ikke kunne innvilges ny dekning. Fra avslaget hitsettes:

Det er tidligere innvilget rettshjelp for tvist mot nabo vedrørende gangvei og gjerde. [..sak C..] Det er også innvilget rettshjelp for tvist mot nabo vedrørende grenser og fjerning av oppsatt gjerde. [...sak A..]

Spørsmålet er om det foreligger en eller flere tvister. Dette er i realiteten et spørsmål om det er ett eller flere forsikringstilfeller. Alminnelige erstatningsrettslige prinsipper tilsier at alle krav som springer ut av samme faktiske forhold anses som samme sak. Vurderingen er konkret. Momenter ved vurderingen fremkommer av Finansklagenemndas uttalelser. Slike momenter er blant annet om saken er mellom de samme parter, gjelder samme eiendommer, om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum, om det er nær sammenheng mellom kravene og om det er tidsmessig nærhet mellom kravene.

Det følger av advokat R..s brev til din klient av 25.04.23 at det har vært avholdt skjønn i saken, og at din klient har fjernet gjerdet i tråd med skjønnets slutning. Det fremgår videre av dette brev at motpart krever tilgang til og tillatelse til graving på din klients eiendom.

Det fremgår av krav om sak for ..jordskifteretten.. av 20.06.23 at det ble krevd gjerdeskjønn mot din klient den 31.01.23. Gjerdeskjønn ble avholdt 22.09.22 hvorav det fremkommer at din klient plikter å fjerne gjerde i grensen mellom eiendommen gnr. .., bnr. .. og gnr. .., bnr. ... [....] [....]. Det er innvilget rettshjelp for ..[sak A].., og rettshjelpsdekningen er uttømt.

Det følger videre at det kreves bruksordning av vegen i området mellom L... og din klients eiendom, subsidiært kreves at jordskifteretten fatter vedtak om eiendomsinngrep. Vi viser i denne sammenheng til advokat R..s brev til din klient av 16.09.21, mottatt i ..sak A.., at bakgrunnen for saken den gang var at L... trenger reparasjon på grunn av ødeleggelser i forbindelse med omfattende tungtrafikk. Behovet for graving og drenering var tema også den gang.

Dette tilsier at det er samme tvist som nå fortsetter.

Vi viser videre til ditt brev til motpart av 07.06.23 hvor det fremgår at det tidligere er avtalt at veien skal ligge på ...I. og E.s.. eiendom. Det ble i gjerdesaken opplyst at det ikke skulle graves på din klients side.

Det er på denne bakgrunn vår forståelse at nå omsøkte sak er en direkte videreføring av opprinnelig sak, og at det foreligger årsakssammenheng mellom sakene. Dette tilsier at det foreligger en tvist i rettshjelpsvilkårenes forstand, og at denne tvisten fortsetter. Det er uten betydning at sakene føres som forskjellige saker for jordskifteretten. Det er på denne bakgrunn vår oppfatning at nå omsøkte sak anses som en fortsettelse av tidligere sak. Det kan ikke innvilges for ny rettshjelpssak.

[.....]

På vegne av sikrede ble det 4.6.24 sendt klage til Finansklagenemnda.

Sikrede har i det vesentlige anført at han har krav på rettshjelpdekning, idet tvisten ikke er den samme som han tidligere har fått dekning for. Han viser for det første til at sak A og B ikke er mellom de samme partene. I sak A var E. og I. sikredes motpart, mens i sak B er åtte personer med veirett til L. sikredes motparter, og enda flere gjort til part.

For det andre gjelder ikke sak A og B samme del av sikredes eiendom. Sak A gjaldt krav om fjerning av et gjerde sikrede hadde satt opp i grensen mot L., mens sak B gjelder krav om bruksordning lenger inn på sikredes eiendom.

For det tredje dreier det seg om ulike sakstyper med forskjellig underliggende relevant faktum. Sak A var en rettsfastsettende sak etter jordskifteloven (jskl.) kap. 4, mens sak B er en rettsendrende sak etter jskl. kap. 3. Subsidiært er det i sak B fremsatt krav om ekspropriasjon etter veglovens regler. I sak A var det spørsmål om motparten hadde rett til å kreve et grensegjerde fjernet på avtale- eller lovgrunnlag (hevde/veiloven), og det relevante underliggende faktum var derfor knyttet til dette spørsmålet. I sak B er det fremsatt krav om bruksordning på sikredes eiendom, og grunnlaget for kravet er jskl. § 3-8, som krever "særlige grunner", og det relevante underliggende faktum er derfor knyttet til det spørsmålet. At motpartens advokat i sak A har nevnt drenering i sine skriv betyr ikke at det var det tvisten gjaldt. Den gjaldt ene og alene kravet om fjerning av gjerde i eiendomsgrensen, og det ble på sikredes side ikke brukt tid på temaet drenering.

For det fjerde kan sikrede ikke se at det foreligger noen nær sammenheng mellom kravene, bortsett fra at det er han som er saksøkt i begge sakene. At søksmålene ligger nær hverandre i tid kan ikke gå ut over hans rett til rettshjelpdekning all den tid dette ligger utenfor hans kontroll. Han er saksøkt i begge saker uten å ønske det.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at rettshjelpdekningen er uttømt fordi fremsatt krav utgjør en fortsettelse av tvisten i 2021 (sak A). Av den grunn hevder foretaket at det er 2021-vilkårene som gjelder. Det vises til vilkårspkt. 5.2 om at forsikringen "gjelder når sikrede som privatperson er part i tvist i egenskap av eier eller fester av forsikret eiendom". Det vises videre til at tilsvarende er regulert i 2014-vilkårene pkt. 1 og i 2023-vilkårene pkt. 5.2. Det følger av pkt. 5 bl.a. at "En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag regnes som én tvist. En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering. [...]".

Foretaket viser til innholdet i motpartens krav i sak for jordskifteretten 20.6.23 i anledning sak A hvor det sto at "Gjerdet vanskeligjorde trafikken i L.. og forhindret og umuliggjorde grøfting i grensen mellom eiendommen. Dette har ført til at vann ikke lenger ledes i grøften, men istedenfor ledes inn på vegen (L..) og inn på ..E. og I.. sin eiendom, at ".. jordskifteretten.. avsa gjerdeskjønn den 22.09.2022 hvor ..sikrede.. plikter å fjerne flettverksgjerde ...", at "..Sikrede.. har fjernet gjerde i mars i år", og så videre at "L.. må utbedres. For å gjenopprette og utbedre en varig veg er det nødvendig både med overflatebehandling og drenering i grunnen. Det er i den anledning nødvendig å få tilgang/grave på ..sikrede.. sin eiendom i området mellom asfaltkanten og de store stenene – for både utbedring av selve vegen og for å få gjenopprettet grøften mot vest. Når utbedringene er ferdigstilt og dreneringen er lagt, vil vegbanen bli asfaltert". [...]

Etter foretakets syn er det klar årsakssammenheng mellom de faktiske forhold kravene dreier seg om. De knytter seg til det samme området, og dreier seg om tilgang til vedlikehold av det samme veistykket. I kravet fra 2021 (sak A) var motpartene E. og I., mens i aktuelle tvist (sak B) er det

oppgitt i prosessvarselet av 25.4.23 at advokaten representerer E. og I. m.fl. I kravet for jordskifteretten er det oppgitt ni parter i tillegg, som foretaket forstår er de øvrige brukerne av den aktuelle veien. At det er samme parter tilsier etter foretakets syn at det dreier seg om samme tvist, selv om det nå er flere parter på den andre siden.

Den tidsmessige nærheten mellom kravene tilsier etter foretakets syn også at det dreier seg om samme tvist.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Saken gjelder om sikrede har krav på rettshjelpdekning, herunder om tvisten er en videreføring av tidligere tvist.

Foretaket har avslått rettshjelpdekning med henvisning til at tvisten det ble fremsatt krav om dekning for i 2023 (sak B) har bakgrunn i samme tvisteforhold som det ble fremsatt krav om dekning for i 2021 (sak A), som det allerede var gitt uttømmende dekning for.

I rettshjelpvilkårene for avtaleperioden 6.3.21–5.3.22, som sak A var behandlet under, fremgår:

4. NÅR FORSIKRINGEN GJELDER

Rettshjelpsforsikringen gjelder tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft.
Rettshjelpsutgifter dekkes ikke dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden.

Med tvistegrunnlag menes de forhold som danner grunnlaget for tvisten.

5. TILFELLER SOM KAN GI RETT TIL ERSTATNING

TVIST

Forsikringen gjelder når sikrede er part i tvist.

Forsikringen gjelder for tvist som kan føres for de alminnelige domstoler, samt tvist som kan føres for jordskifteretten.

Tvist oppstår når et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig.

Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist, hvis sikrede har vært aktiv med purringer.

En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag regnes som én tvist.

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering.

Da sikrede i 2023 fremsatte krav om rettshjelp for sak B, sto det i hans forsikringsavtale gjeldende f.o.m. 6.3.23 tilsvarende rettshjelpsvilkår, med bl.a. følgende tillegg:

I vurderingen av om det er én tvist vektlegges blant annet følgende:

- om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum
- om det er nær sammenheng mellom kravene
- om kravene gjelder samme gjenstand, kontrakt eller tap

Momentene oppført i disse tre kulepunktene, tilsvarer momenter som nemnda i sin praksis har oppstilt for vurderingen av om det dreier seg om én tvist, jf. bl.a. FinKN 2022-107, hvor nemnda uttaler at:

Det alminnelige forsikringsrettslige utgangspunkt for grensen mellom ett og flere forsikringstilfeller er at alle tap som følge av samme forsikringstilfelle skal henføres til dette forsikringstilfellet. I rettshjelpsforsikring er det tvisten som utgjør forsikringstilfellet. Alle krav som kan tilbakeføres til samme innledende sak må regnes som del av samme tvist, og det avgjørende er om kravet er en direkte videreføring av et tidligere krav slik at det er årsakssammenheng mellom de to kravene. jf. FinKN 2020-650.

For å avgjøre om det er tale om én eller flere tvister er det i praksis vanlig å foreta en helhetsvurdering, jf. blant annet FinKN 2019-871. Relevante momenter er om kravene har samme årsak eller bygger på det samme underliggende faktum, om det er nær sammenheng mellom kravene, og om det dreier seg om samme tap.

Rettshjelpdekningssaken som er forelagt nemnda har opphav i en sak om krav om fjerning av gjerdet som sikrede hadde satt opp i grensen mot L. (sak A), og en sak om bruksordning lenger inne på sikredes eiendom (sak B). Slik saken er opplyst for nemnda, har både sak A og B opphav i det samme underliggende faktum: Begge sakene gjelder sikredes eiendom, og forhold på samme side av samme vei. Etter nemndas syn underbygges en slik forståelse av at både sikrede og motpartene i anledning sak B, har vist til gjerdeskjønnnet i sak A. Bakgrunnen for motpartens krav i både sak A og B synes for nemnda å være et ønske om å utbedre/vedlikeholde den samme veien og forhold knyttet til denne veien. Etter nemndas syn er det en nær sammenheng mellom sak A om fjerning av gjerde og sak B om graving på sikredes tomt for å utbedre L.

Sikrede har anført at sak A og B ikke er mellom de samme partene, idet E. og I. var sikredes motpart i sak A, mens det er flere personer med veirett som er motpart i sak B. Nemnda kan ikke se at det forhold at det er flere parter på motpartens side i sak B, kan få betydning for om det foreligger én tvist ettersom partene fra sak A også er involvert i sak B.

Etter en konkret vurdering finner nemnda at saken om krav om fjerning av gjerdet som sikrede hadde satt opp i grense mot L., og saken om bruksordning lenger inne på sikredes eiendom må anses som én tvist i relasjon til rettshjelpdekningen. Sikrede har derfor ikke krav på rettshjelpdekning i sak B.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).